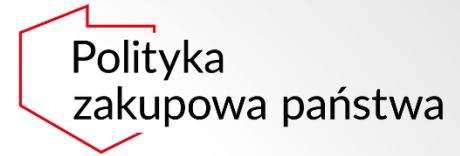

Ministerstwo
Rozwoju i Technologii

Urząd Zamówień
Publicznych

Polityka
zakupowa państwa

Granice wyłączenia Pzp w zamówieniach na ochronę ludności i obronę cywilną

Lublin, dnia 23 czerwca 2026 r.

Radca prawny Klaudia Mańka

Wyłączenie Pzp w zamówieniach na ochronę ludności i obronę cywilną

- Z dniem **29 maja 2026 r.** zaczęły obowiązywać nowe przepisy dotyczące zamówień bezpośrednio służących realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej.
- Kluczową zmianą jest dodanie **art. 157a** do ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej.
- Przepis ten wprowadza wyłączenie stosowania Prawa zamówień publicznych, **ale wyłącznie w ściśle określonym zakresie.**

Cel wprowadzenia art. 157a do ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej

- Celem przepisu jest przyspieszenie pozyskiwania robót budowlanych, dostaw i usług kluczowych dla ochrony ludności.
- Ustawodawca zakłada, że klasyczne tryby Pzp mogą być zbyt czasochłonne w sytuacjach wymagających szybkiego reagowania.
- Znaczenie mają zwłaszcza ustawowe terminy, formalizm procedur, obowiązki publikacyjne i ryzyko korzystania ze środków ochrony prawnej.
- Art. 157a ma więc charakter szczególnego mechanizmu zakupowego dla obszaru bezpieczeństwa ludności.

Wyłączenie Pzp nie oznacza dowolności

- ❑ Art. 157a nie znosi zasad racjonalnego wydatkowania środków publicznych- **zamawiający nadal wydatkuje środki publiczne.**
- ❑ Zastosowanie art. 157a nie zwalnia ze stosowania **art. 44 ust. 3 ustawy o finansach publicznych.**
- ❑ Wydatek powinien być celowy i oszczędny oraz powinien być dokonany z zachowaniem zasady uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów.
- ❑ Zamawiający powinien móc wykazać, że wybór wykonawcy był racjonalny.

Kiedy można zastosować wyłączenie?

Aby zastosować art. 157a ust. 1, muszą zostać spełnione łącznie podstawowe przesłanki:

- Zamówienie musi dotyczyć robót budowlanych, dostaw lub usług.
- Musi bezpośrednio służyć realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej.
- Musi mieścić się w katalogu zamówień wskazanych w ustawie.
- Musi być finansowane lub dofinansowywane ze środków, o których mowa w art. 155 ust. 2 pkt 3 ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej- w praktyce zamawiający powinien zweryfikować nie tylko przedmiot zamówienia, ale również podstawę finansowania.

Zakres przedmiotowy wyłączenia

Zgodnie z art. 157a ustawy wyłączenie dotyczy tylko tych zamówień, które **bezpośrednio służą realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej w następujących obszarach:**

- **Infrastruktura ochronna** - realizacja i modernizacja infrastruktury zapewniającej schronienie w budowlach ochronnych.
- **Łączność i komunikacja**- systemy zabezpieczające ciągłość wymiany informacji dla celów obrony cywilnej.
- **Dostawy i usługi teleinformatyczne oraz telekomunikacyjne- rozwiązania IT i telekomunikacyjne dla systemów zarządzania kryzysowego.**
- **Systemy ostrzegania i alarmowania**- infrastruktura służąca wykrywaniu zagrożeń, powiadamianiu, ostrzeganiu i alarmowaniu ludności.
- **Pomoc medyczna i infrastruktura dual-use**- tymczasowe miejsca udzielania pomocy medycznej oraz infrastruktura medyczna podwójnego przeznaczenia.

Czego nie obejmuje art. 157a ustawy?

- ❑ Nie każde zamówienie w obszarze bezpieczeństwa będzie wyłączone z Pzp.
- ❑ Nie wystarczy powołanie się na ogólny interes publiczny.
- ❑ Nie wystarczy, że zamówienie jest finansowane z programu ochrony ludności i obrony cywilnej, **jeżeli jego przedmiot nie mieści się w katalogu ustawowym.**
- ❑ Nie wystarczy również, że przedmiot zamówienia może być przydatny w sytuacji kryzysowej, jeżeli jego podstawowa funkcja jest inna.

Środki unijne i inne środki zewnętrzne

- Art. 157a ust. 2 ustawy wprowadza istotne ograniczenie.
- Jeżeli zadanie jest realizowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy o finansach publicznych, stosuje się procedury określone w umowach międzynarodowych, deklaracjach dawcy lub innych procedurach właściwych dla tych środków.
- Może to oznaczać także konieczność stosowania Pzp.
- Wniosek- zamawiający nie powinien automatycznie zakładać, że art. 157a ustawy zawsze wyłącza Pzp przy każdym źródle finansowania.

Art. 157a jako *lex specialis* wobec Pzp

- ❑ Jeżeli przesłanki z art. 157a ust. 1 ustawy są spełnione, **zamawiający nie stosuje ustawy Pzp.**
- ❑ Zamawiający nie publikuje ogłoszenia w BZP ani w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej na zasadach Pzp.
- ❑ Zamówienie jest udzielane według szczególnej procedury opisanej w art. 157a ust. 3- 6 ustawy.

Co zamawiający nadal musi zrobić?

- Wszcząć postępowanie i zamieścić ogłoszenie o udzielanym zamówieniu w **BIP na swojej stronie podmiotowej**.
- Zapewnić przejrzystość postępowania oraz równe traktowanie podmiotów zainteresowanych realizacją zamówienia.
- Zweryfikować, czy osoby wykonujące czynności w postępowaniu, osoby mogące wpływać na jego wynik oraz osoby udzielające zamówienia **pozostają bezstronne i niezależne**.
- Zamieścić w BIP informację o udzieleniu albo nieudzieleniu zamówienia.

Ogłoszenie w BIP- minimum praktyczne

- ❑ Przepisy nie określają szczegółowo, co powinno zawierać ogłoszenie o udzielanym zamówieniu w BIP.
- ❑ Z uwagi na cel obowiązku ogłoszeniowego, ogłoszenie powinno zawierać co najmniej podstawę prawną udzielanego zamówienia, opis przedmiotu zamówienia, informację o sposobie prowadzenia procedury, termin i sposób składania ofert, termin wykonania zamówienia oraz kryteria wyboru wykonawcy.
- ❑ Zakres informacji zależy od przyjętego modelu procedury- inaczej będzie wyglądać procedura konkurencyjna, a inaczej negocjacyjna zamknięta.

Granice wyłączenia Pzp- najważniejsze wnioski

Art. 157a ustawy nie stanowi ogólnego wyłączenia Pzp dla zamówień związanych z ochroną ludności i obroną cywilną. Wyłączenie ma charakter wyjątkowy i wymaga spełnienia kilku warunków.

- **Granica przedmiotowa-** zamówienie musi mieścić się w katalogu wskazanym w art. 157a ust. 1 ustawy.
- **Granica funkcjonalna-** zamówienie musi bezpośrednio służyć realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej.
- **Granica finansowa-** zamówienie musi być finansowane albo dofinansowywane ze środków wskazanych w ustawie.
- **Granica proceduralna-** wyłączenie Pzp nie oznacza braku procedury: konieczne są ogłoszenie w BIP, przejrzystość, równe traktowanie, weryfikacja konfliktu interesów i informacja o wyniku.

Dziękuję za uwagę

Lublin, dnia 23 czerwca 2026 r.

Radca prawny Klaudia Mańka